

kortom

Binnenkort weer beekprik of beekforel in onze rivieren in Vlaanderen? Toch nog een tandje bijsteken dan!

De kans dat we over enkele jaren weer beekprik of beekforel vinden in onze beken en rivieren is bijzonder klein. Een internationale studie onder leiding van KU Leuven toont aan dat we, met het beleid dat nu gevoerd wordt, in Vlaanderen slechts kleine stappen vooruit zetten. Voor een diverse en dus gezonde vispopulatie, zijn meer ingrijpende maatregelen nodig.

In 2000 onderschreef Vlaanderen (als deel van België) de Europese Kaderrichtlijn Water. De horizon was 2015. Deze deadline is intussen zes jaar verstreken, maar de doelstellingen worden nog steeds niet gehaald. Een internationaal team van onderzoekers van de KU Leuven, de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO), Nord University (N), Norwegian University of Science and Technology (N) en University of Helsinki (Fi) zocht uit hoe dat komt en wat er beter moet.

Doctoraatstudent Io Deflem (KU Leuven), professor Filip Volckaert (KU Leuven), professor Joost Raeymaekers (Nord University) en collega's verzamelden alle gegevens over de waterkwaliteit en vispopulatie in de Vlaamse waterlopen. Voor deze studie konden de onderzoekers

beschikken over data van 2003-2017, een bijzonder waardevolle bron van informatie. Ze ontwikkelden statistische modellen die rekening houden met de huidige situatie en aantonen hoe de vispopulatie zal reageren op het huidige beleid. Het resultaat is ontvondend. *"Als we de huidige doelstellingen halen, zit er binnenkort minder stikstof en fosfor in onze rivieren. Dat zou een stap zijn in de goede richting."*, aldus professor Volckaert. *"Maar als we het visbestand volledig willen herstellen naar een goede leefbare toestand, moet de lat veel hoger."*

Een huis met de keuken in de slaapkamer

"Sommige vissoorten zijn tolerant. Stekelbaars en karper overleven ook in moeilijke omstandigheden.", aldus professor Volckaert. *"Soorten als snoek, beekprik of beekforel hebben het moeilijker."* Leefbare waterwegen gaan veel verder dan enkel schoon water. Ook de structuur van onze beken en rivieren moet aangepakt worden. *"De snoek heeft overstromingsgebied nodig om zich voort te planten. De vissen leggen hun eitjes in ondiep water, waar de jonge dieren zich kunnen ontwikkelen alvorens zich in het diepere water te wagen. In het Scheldebekken zijn al enkele prachtige voorbeelden van dergelijke herstellende overstro-*

De Dommel, hier ter hoogte van de Belgisch-Nederlandse grens, behoort tot de betere waterlopen in Vlaanderen inzake waterkwaliteit. (Foto: Joost Raeymaekers)

mingsgebieden, zoals de polders van Kruibeke. Maar om de dieren echt een kans te geven, zouden het er veel meer moeten zijn." Ook de vorm van onze beken en rivieren moet anders. Er moet ruimte zijn voor boomwortels die tot in de waterloop reiken en zo schaduw brengen, er moet een oplossing komen voor obstructies zoals watermolens of sluizen en zoveel meer. *"Op dit moment wonen onze vissen in een heel onnatuurlijke habitat."*, zegt professor Volckaert. *"Alsof wij vlak naast een hele drukke autoweg zouden wonen in een huis, waar de keuken in de slaapkamer staat. We zouden wel overleven, maar echt floreren zouden we er niet."*

Dit onderzoek werd gepubliceerd in Biodiversity and Conservation (Deflem, I.S., E. Bennetsen, Ø.H. Opedal, F.C.F. Calboli,

O. Ovaskainen, G. Van Thuyne, F.A.M. Volckaert & J.A.M. Raeymaekers, 2021. Predicting fish community responses to environmental policy targets. Biodiversity and Conservation. <https://doi.org/10.1007/s10531-021-02154-2>).

Prof. Filip Volckaert

KU Leuven, Ecologie, Evolutie en Biodiversiteitsbehoud, +32 16323972 / +32 479329620, filip.volckaert@kuleuven.be.

Drs. Io Deflem

KU Leuven, Ecologie, Evolutie en Biodiversiteitsbehoud, tel: +32 496421137, io.deflem@kuleuven.be

Prof. Joost Raeymaekers

Nord University, Bodø, +47 40169678, joost.raeymaekers@nord.no

